Civilinė byla Nr. e3K-3-251-943/2022 Teisminio proceso Nr. 2-48-3-00495-2021-0 Procesinio sprendimo kategorija 2.6.11.2

(S)

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. lapkričio 16 d. Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė) ir Egidijos Tamošiūnienės (pranešėja),

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal **atsakovės uždarosios akcinės bendrovės** "**Deinava"** kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. gruodžio 14 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės J. B. ieškinį atsakovei uždarajai akcinei bendrovei "Deinava" dėl baldų pirkimo—pardavimo sutarties nutraukimo.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

- 1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių vartojimo pirkimo–pardavimo sutartis, ir proceso teisės normų, reglamentuojančių irodymų vertinimą, aiškinimo ir taikymo.
- 2. Ieškovė J. B. kreipėsi į teismą su ieškiniu atsakovei UAB "Deinava", prašydama nutraukti ieškovės ir atsakovės 2019 m. balandžio 6 d. sudarytą minkštojo baldo pirkimo-pardavimo sutartį, įpareigoti atsakovę grąžinti ieškovei 1890 Eur už netinkamos kokybės prekę minkštąjį baldą (kampinę sofą) "MALMO 1D (1) SL-2,5QFP", kairinį, oda "GALA EXTRA G-840Wenge" (toliau ir baldas) ir priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
- 3. Ieškovė paaiškino, kad šalys 2019 m. balandžio 6 d. sudarė baldo užsakymo sutartį, užsakytą baldą atsakovė pristatė ieškovei 2019 m. gegužės 27 d. Ieškovė 2020 m. spalio mėn. pastebėjo, jog įsigyto minkštojo baldo oda keliose vietose, ypač siūlių zonoje, yra nusitrynusi. Ieškovė kreipėsi į atsakovę, nusiuntė baldo nuotraukas, pateikė atsakovei odos gabaliuką, kuris buvo pridėtas prie minkštojo baldo jį perkant, tam, kad atsakovė nusiųstų odos mėginį gamintojui, kuris ištirtų odos kokybę. 2021 m. sausio 11 d. ieškovė gavo atsakovės elektroninį laišką, kuriame nurodyta, jog, pasak baldo gamintojo, baldo oda yra kokybiška, o šiuo atveju baldas galimai buvo valomas netinkamomis priemonėmis, todėl atsirado baldo odos spalvų skirtumų.
- 4. Ieškovė 2021 m. sausio 4 d. kreipėsi į Valstybinę vartotojų teisių apsaugos tarnybą (toliau ir Tarnyba), prašydama įpareigoti atsakovę nutraukti baldo pirkimo–pardavimo sutartį ir grąžinti už minkštąjį baldą sumokėtus pinigus.
- 5. Tarnyba 2021 m. vasario 15 d. nutarimu Nr. 10E-493 atmetė vartotojos (ieškovės) J. B. reikalavimą. Tarnyba, atlikusi minkštojo baldo dokumentinį vertinimą, 2021 m. vasario 11 d. vertinimo išvadoje Nr. 1ŠE-10 konstatavo, kad įvertinus vartotojos pateiktas minkštojo baldo nuotraukas, pardavėjos bandymų protokolą ir nustačius, jog minkštojo baldo gamybos defektų nėra, darytina išvada, jog baldo sėdimosios dalies odos mechaniniai pažeidimai yra intensyvaus, neatsargaus minkštojo baldo naudojimo ir valymo pasekmė.
- 6. Ieškovė ieškinyje pažymėjo, kad nei atsakovės atstovas ar ekspertas, nei Tarnybos atstovas ar ekspertas nebuvo atvykę apžiūrėti minkštojo baldo bei jo defektų, todėl ieškovei neaišku, kuo remdamasi Tarnyba nusprendė, jog ieškovės nurodyti ir užfiksuoti minkštojo baldo defektai yra mechaninio pobūdžio pažeidimas, atsiradęs dėl netolygaus, intensyvaus, neatsargaus minkštojo baldo naudojimo. Ieškovės teigimu, baldas buvo naudojamas ir prižiūrimas pagal garantines taisykles, pagrindiniai minkštojo baldo defektai (odos nusidėvėjimai) yra atsiradę ties siūlėmis, kitur odos defektų beveik nematyti.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

- 7. Vilniaus regiono apylinkės teismas 2021 m. rugsėjo 13 d. sprendimu ieškinį tenkino. Nutraukė J. B. ir UAB "Deinava" 2019 m. balandžio 6 d. sudarytą minkštojo baldo "MALMO 1D (1) SL-2,5 QFP, kairinio, oda "GALA EXTRA G-840Wenge", užsakymo sutartį Nr. DEI-5288, priteisė J. B. iš UAB "Deinava" 1890 Eur už nekokybišką baldą ir 43 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Įpareigojo ieškovę J. B. perduoti atsakovei UAB "Deinava" minkštąjį baldą "MALMO 1D (1) SL-2,5 QFP, kairinį, oda "GALA EXTRA G-840Wenge", pirktą pagal 2019 m. balandžio 6 d. užsakymo sutartį Nr. DEI-5288.
- 8. Teismas nurodė, kad šalių sudaryta baldo pirkimo–pardavimo sutartis yra vartojimo sutartis. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau CK) 6.363 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad pardavėjas visais atvejais garantuoja daiktų kokybę (garantija pagal įstatymą). Pardavėjas atsako už daikto trūkumus, kurie išaiškėja per dvejus metus nuo daikto perdavimo, jeigu sutartis ar įstatymas nenustato ilgesnio termino (CK 6.363 straipsnio 10 dalis). CK 6.333 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad kai pardavėjas garantuoja daiktų kokybę, jis atsako už daiktų trūkumus, jeigu neįrodo, kad šie atsirado po daiktų perdavimo pirkėjui dėl to, kad pirkėjas pažeidė daikto naudojimo ar saugojimo taisykles, arba dėl trečiųjų

asmenų kaltės ar nenugalimos jėgos. Ieškovė pretenzijas dėl baldo kokybės atsakovei pareiškė 2020 m. spalio mėnesį, t. y. per garantijos laikotarpį, todėl būtent pardavėjai tenka pareiga įrodyti, kad baldo odos paviršiaus nusitrynimų atsirado ne dėl netinkamos medžiagų kokybės, bet dėl pačios pirkėjos veiksmų, nesuderinamų su baldo gamintojo nustatytomis jo priežiūros ir naudojimo taisyklėmis.

- 9. Teismo vertinimu, ieškovės iš atsakovės pirktas daiktas minkštasis natūralios odos baldas atlieka ne tik praktinę, bet ir estetinę funkciją, todėl ieškovė turėjo pagrindą tikėtis, kad jos įsigytas daiktas bus ne tik tinkamas naudoti pagal paskirtį, bet ir išlaikys estetinį vaizdą. Iš su ieškiniu pateiktų baldo nuotraukų matyti, kad baldo odos paviršius vietomis, ypač ties siūlėmis, nusitrynęs, dėl to tose vietose pakitusi baldo spalva, susidaro seno ir nudėvėto baldo įspūdis. Išaiškėję baldo odos paviršiaus defektai rodo galimai esant medžiagos kokybės trūkumų, kurie jau buvo daikto perdavimo pirkėjai metu.
- 10. Teismas pažymėjo, kad ne atsakovės samprotavimai ir išvados, bet įrodymais pagrįstos aplinkybės, jog pirkėjas pažeidė daikto naudojimo ar saugojimo taisykles, šalina atsakovės atsakomybę dėl daikto kokybės trūkumų. Atsakovė tokių aplinkybių neįrodinėja. Po ieškovės pareikštų pretenzijų dėl atsiradusių baldo defektų atsakovė baldo net neapžiūrėjo, nebuvo pasitelkti jokie specialistai (ekspertai), kad būtų nustatytos defektų priežastys. Teismas atkreipė dėmesį, kad Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba gaminio vertinimo išvadą 2021 m vasario 11 d. Nr. 1SE-10 taip pat surašė neįvertinusi ir neapžiūrėjusi gaminio.
- 11. Vertindamas baldo trūkumus <u>CK</u> 6.363 straipsnio 8 dalies kontekste, teismas nurodė, kad baldo trūkumai nėra mažareikšmiai ir neatima iš ieškovės galimybės reikalauti nutraukti sutartį. Odinis baldas nėra trumpalaikio naudojimo daiktas, kad baigiantis garantiniam terminui galima būtų teigti, jog pirkėjas gavo iš daikto tai, ko tikėjosi. Ieškovė, sumokėjusi už baldą nemenką sumą, turėjo pagristą lūkestį juo naudotis ir tenkinti savo estetinius poreikius ilgiau negu nustatytas garantinis laikas. Pablogėjus baldo išvaizdai, vartotoja iš esmės negauna to, ko tikėjosi turėti ne tik funkcionuojantį, bet ir jos estetinius lūkesčius atitinkantį baldą.
- 12. Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą pagal atsakovės UAB "Deinava" apeliacinį skundą, 2021 m. gruodžio 14 d. nutartimi Vilniaus regiono apylinkės teismo 2021 m. rugsėjo 13 d. sprendimą paliko nepakeistą.
- 13. Kolegija nurodė, jog tai, kad baldo trūkumai buvo pirkimo-pardavimo metu ir kad ieškovei, kaip pirkėjai, buvo perduotas netinkamos kokybės daiktas, privalo įrodyti vartotoja (ieškovė). Vartotojai įrodžius šias aplinkybes, daiktą pardavusiai atsakovei tenka pareiga įrodyti, kad ji nėra atsakinga už ieškovės nurodytus trūkumus, kurie atsirado per parduoto daikto kokybės garantijos terminą.
- 14. Kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, jog tai, kad ieškovė pažeidė daikto naudojimo ar saugojimo taisykles, atsakovė turėjo pagrįsti atitinkamais įrodymais, o deklaratyvaus pobūdžio atsakovės samprotavimai apie galimai netinkamą baldo priežiūrą bei galimą cheminių priemonių baldo odai valyti naudojimą byloje nėra pagrįsti jokiais objektyviais duomenimis. Kolegija akcentavo, kad byloje pateikta nepriklausomo Vokietijos instituto 2020 m. gruodžio 31 d. odos pavyzdžio kokybės testo ataskaita Nr. 14563-1 TL20 nepagrindžia ieškovės netinkamų veiksmų prižiūrint baldą, kadangi gamintojo išvadai apie baldo kokybę padaryti buvo tirta ne paties baldo, ant kurio paviršiaus pasireiškė defektai, oda, tačiau atskiras, ieškovei kartu su baldu pristatytas odos gabalėlis. Vertinant pasireiškusių daikto trūkumų kilmę, baldas vizualiai nebuvo apžiūrėtas nei atsakovės darbuotojų, nei ginčą nagrinėjusios Tarnybos atstovų.
- 15. Kolegija nurodė, kad sudarydama sutartį ieškovė siekė įsigyti kokybiškos odos gaminį, kuris atitiktų tam tikrą kokybės standartą, leidžiantį baldui būti estetiškai patraukliam ganėtinai ilgą laiką, šiam tikslui ieškovė konsultavosi su atsakovės darbuotojais, be kita ko, kainos požiūriu išsirinko pačią brangiausią baldo odą iš viso atsakovės siūlomo asortimento. Kolegijos vertinimu, minkštojo baldo estetinė funkcija priskirtina prie esminių daikto funkcijų, dėl to, esant teisėtam ieškovės, kaip pirkėjos (vartotojos), lūkesčiui dėl funkcijos tinkamumo ir įgyvendinimo, su šios funkcijos neatitikimu susiję trūkumai negali būti pripažinti mažareikšmiais.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

- 16. Kasaciniu skundu atsakovė prašo panaikinti Vilniaus regiono apylinkės teismo 2021 m. rugsėjo 13 d. sprendimą ir Vilniaus apygardos teismo 2021 m. gruodžio 14 d. nutartį bei priimti naują sprendimą ieškinį atmesti. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
 - 16.1. Teismai netinkamai taikė CK 6.363 straipsnio 11 dalį (redakcija, galiojusi iki 2022 m. sausio 1 d.), nustačiusią, kad daikto trūkumai, išaiškėję per 6 mėnesius nuo daikto perdavimo, laikomi buvusiais daikto perdavimo metu. Sisteminis CK nuostatų ir jomis įgyvendinamų ES teisės aktų aiškinimas leidžia spręsti, kad pardavėjo atsakomybės prezumpcija, atleidžianti vartotoją nuo įrodinėjimo, taikytina tik kai trūkumai pasireiškia per 6 mėn. nuo daikto perdavimo (nuo 2022 m. sausio 1 d. 12 mėn.). Praėjus nustatytam terminui (pagal ginčui aktualias taisykles 6 mėn. nuo daikto perdavimo) nurodyta prezumpcija negalioja, todėl turi būti vadovaujamasi bendrosiomis įrodinėjimo naštos paskirstymo taisyklėmis, kurios nustatytos Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau ir CPK) 178 straipsnyje, t. y. net ir trūkumams pasireiškus per garantinį terminą, vartotojams taikytinos tokios pačios įrodinėjimo naštos paskirstymo taisyklės kaip ir įprastame rungimosi principu grindžiamame procese.
 - 16.2. Teismai pažeidė CPK 197 straipsnio 2 dalyje nustatytas oficialiųjų įrodymų vertinimo taisykles oficialiųjį rašytinį įrodymą, kuriuo buvo grindžiami atsakovės atsikirtimai, teismai nepagrįstai atmetė nesant tam teisinių pagrindų. Be to, pasisakydami dėl tokio įrodymo vertinimo, teismai rėmėsi aplinkybėmis, kurios reikalauja specialių žinių (CPK 212 straipsnio 1 dalis), nesant byloje atitinkamos specialisto išvados. 2021 m. vasario 11 d. Gaminio vertinimo išvada Nr. 1ŠE 10 yra oficialusis rašytinis įrodymas, o byloje nėra jokių išvadoje nurodytas aplinkybės paneigiančių įrodymų. Teismai nemotyvavo, kodėl toks daikto kokybės vertinimas negalėjo būti atliekamas vien iš ieškovės pateiktų nuotraukų, jei specialistai vertino, kad jos yra pakankamai informatyvios.
 - 16.3. Teismai pažeidė <u>CPK</u> 183 straipsnį, reikalaujantį, kad įrodymų vertinimas būtų grindžiamas visapusišku ir objektyviu visų reikšmingų bylos aplinkybių išnagrinėjimu. Byloje buvo nustatyta (ir jokiais įrodymais nepaneigta), kad baldo oda atitinka standarto "EN ISO 11640 Oda, Bandymai spalvos atsparumui nustatyti. Spalvos atsparumas cikliniam slankiojamam trynimui (ISO 11640:2018)" reikalavimus.
- 17. Ieškovė atsiliepimu į kasacinį skundą prašo atmesti UAB "Deinava" kasacinį skundą ir Vilniaus regiono apylinkės teismo 2021 m. rugsėjo 13 d. sprendimą bei Vilniaus apygardos teismo 2021 m. gruodžio 14 d. nutartį palikti nepakeistus. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
 - 17.1. Atsakovė neįvykdė savo pareigos ir nepaneigė <u>CK</u> 6.333 straipsnio 3 dalyje įtvirtintos prezumpcijos. Ieškovė įvykdė savo pareigą ir įrodė minkštojo baldo nekokybiškumą, o atsakovė neįrodė aplinkybių, kad neva minkštasis baldas susidėvėjo dėl netinkamos priežiūros.
 - 17.2. Atsakovė atliko bandymus su tuo odos gabaliuku, kuris buvo pridėtas kaip pavyzdinis, tačiau nusitrynusi oda nebuvo tiriama, todėl nėra aišku, kuo remdamasi atsakovė daro išvadą, jog ieškovė valė minkštąjį baldą su cheminėmis medžiagomis.
 - 17.3. Tarnybos 2021 m. vasario 15 d. nutarimas Nr. 10E-493 ir jame nurodytos išvados buvo padaryti atlikus tik dokumentinį minkštojo baldo kokybės vertinimą. Bylą nagrinėję teismai, įvertinę nutarimo turinį, pagrįstai nusprendė, kad nei atsakovės atstovas ir (ar) ekspertas, nei Tarnybos atstovas ir (ar) ekspertas nebuvo atvykę apžiūrėti minkštojo baldo bei jo defektų, todėl šie atsakovės pateikti įrodymai nepatvirtina teiginių dėl neva netinkamos minkštojo baldo priežiūros. Prie nutarimo nebuvo pridėti jokie dokumentai, patvirtinantys Tarnybos specialisto kompetenciją vertinti prekių kokybę ne apžiūrint prekę gyvai, o atliekant pateiktų

dokumentų vertinimą. Be to, atsakovė neprašė atlikti minkštojo baldo ekspertizės.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl vartotojo pareigos įrodyti, kad įsigyta prekė yra netinkamos kokybės

- 18. Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo iš tarp šalių susiklosčiusių vartojimo pirkimo–pardavimo santykių. Kasaciniame skunde keliamas klausimas dėl <u>CK 6.363 straipsnio</u> 11 dalies (2013 m. gruodžio 19 d. įstatymo Nr. XII-700 redakcija)aiškinimo ir taikymo bei šios normos santykio su <u>CK 6.363 straipsnio</u> 3 dalimi.
- 19. Vartojimo pirkimo–pardavimo sutarčių ypatumus reglamentuoja <u>CK</u> 6.350–6.370 straipsniai (<u>CK</u> XXIII skyriaus ketvirtasis skirsnis). Bendrosios pirkimą ir pardavimą reglamentuojančios teisės normos vartojimo pirkimo–pardavimo teisiniams santykiams taikomos tiek, kiek jų nereguliuoja specialiosios <u>CK</u> XXIII skyriaus ketvirtojo skirsnio teisės normos.
- 20. Atkreiptinas dėmesys, kad nuo 2022 m. sausio 1 d. įsigaliojo CK normų, reglamentuojančių vartojimo pirkimo-pardavimo sutartis, pakeitimai, kuriais, be kita ko, įgyvendinama 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/771 dėl tam tikrų prekių pirkimo-pardavimo sutarčių aspektų (toliau Direktyva), kuria iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2017/2394 ir Direktyva 2009/22/EB bei panaikinama Direktyva 1999/44/EB. Kadangi nagrinėjamoje byloje ginčas kilo iki minimos Direktyvos nuostatų perkėlimo į nacionalinę teisę, byloje taikytinas CK reguliavimas, galiojęs iki 2022 m. sausio 1 d.
- 21. Kasacinio teismo ne kartą pažymėta, kad vartojimo pirkimo-pardavimo sutartims CK 6.350-6.370 straipsniuose įtvirtintos specialiosios teisės normos taikomos dėl didesnės pirkėjo vartotojo teisių apsaugos, nustatant papildomus reikalavimus, kuriuos turi atitikti sutarties dalykas, pažeistų pirkėjo teisių gynybos būdus, kai jam parduotas netinkamos kokybės daiktas, daikto trūkumų prezumpciją ir kt. Toks teisinis reguliavimas grindžiamas vartotojo, kaip silpnesniosios sutarties šalies, apsaugos doktrina. Silpnesniajai vartojimo sutarties šaliai ginti skirtas vartotojų teisių apsaugos institutas valstybė riboja sutarties laisvės principą, imperatyviu reguliavimu įsikišdama į sutartinius santykius; šio instituto tikslas vartojimo sutartinių santykių reguliavimu atkurti sutarties šalių lygybę, interesų pusiausvyrą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m balandžio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-158-469/2019, 29 punktas; 2022 m sausio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-127-381/2022, 24 punktas).
- 22. Pagal vartojimo pirkimo-pardavimo sutartį pardavėjas verslininkas įsipareigoja parduoti prekę pirkėjui vartotojui, o pirkėjas įsipareigoja sumokėti kainą (CK 6.350 straipsnio 1 dalis). Vartojimo pirkimo-pardavimo sutarčių atveju laikoma, kad pardavėjas visais atvejais garantuoja daiktų kokybę (garantija pagal įstatymą) (CK 6.363 straipsnio 1 dalis, 2013 m. gruodžio 19 d. įstatymo Nr. XII-700 redakcija). CK 6.333 straipsnio 2 dalyje atskleistas daikto kokybės garantijos turinys tai pardavėjo pareiga garantuoti pirkėjui, kad daiktai atitinka sutarties sąlygas ir kad sutarties sudarymo metu nėra paslėptų daiktų trūkumų, dėl kurių daikto nebūtų galima naudoti tam tikslui, kuriam pirkėjas jį ketino naudoti, arba dėl kurių daikto naudingumas sumažėtų taip, kad pirkėjas, apie tuos trūkumus žinodamas, arba apskritai nebūtų to daikto pirkęs, arba nebūtų už jį tiek mokėjęs. Šios bendrosios reikalavimus daikto kokybei nustatančios nuostatos taikomos ir vartojimo pirkimo-pardavimo sutartims (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. vasario 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-5-915/2018, 17 ir 18 punktai; 2022 m. sausio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-127-381/2022, 27 punktas).
- 23. Be kita ko, pardavėjas atsako už daikto trūkumus, kurie išaiškėja per dvejus metus nuo daikto perdavimo, jeigu įstatymai ar sutartis nenustato ilgesnio termino (<u>CK 6.363 straipsnio</u> 10 dalis, 2013 m. gruodžio 19 d. įstatymo Nr. XII-700 redakciją). Jeigu neįrodoma kitaip, daikto trūkumai, išaiškėję per 6 mėnesius nuo daikto perdavimo, laikomi buvusiais perdavimo metu, išskyrus atvejus, kai tai yra nesuderinama su daikto ar jo trūkumo pobūdžiu (<u>CK 6.363 straipsnio</u> 11 dalis, 2013 m. gruodžio 19 d. įstatymo Nr. XII-700 redakciją). Pagal <u>CK 6.333 straipsnio</u> 3 dalį, kai pardavėjas garantuoja daiktų kokybę, jis atsako už daiktų trūkumus, jeigu neįrodo, kad šie atsirado po daiktų perdavimo pirkėjui dėl to, kad pirkėjas pažeidė daikto naudojimo ar saugojimo taisykles, arba dėl trečiųjų asmenų kaltės ar nenugalimos jėgos.
- Aiškindamas bendrąsias pirkimo-pardavimo sutarčių normas, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra nurodęs, kad, kilus ginčui dėl parduotų daiktų kokybės, taikoma CPK 178 straipsnyje nustatyta bendroji įrodinėjimo pareigos taisyklė kiekviena šalis turi įrodyti tas aplinkybės, kuriomis grindžia savo reikalavimus ar atsikirtimus. Parduotų daiktų trūkumų faktą, t. y. kad daiktai neatitinka sutartyje nustatytų kokybės, kiekio ir kitų kriterijų, o jei sutartyje nurodymų nėra, įprastų reikalavimų (CK 6.327 straipsnio 1 dalis), turi įrodyti pirkėjas. Tai išplaukia iš bendrojo įrodinėjimo naštos paskirstymo principo "įrodinėja tas, kas teigia", įtvirtinto CPK 178 straipsnyje (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. gruodžio 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-505-686/2016, 25 punktas). Tuo tarpu pardavėjui tenka pareiga įrodyti, kad jis nėra atsakingas už pirkėjo nurodytą trūkumą, kuris atsirado per parduoto daikto kokybės garantijos terminą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. kovo 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-133/2010; 2010 m. lapkričio 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. ask-3-212-611/2019, 33 punktas).
- 25. Byloje nustatytos faktinės aplinkybės patvirtina, kad ieškovės įsigyto minkštojo baldo trūkumai (odos defektai) išryškėjo po 17 mėnesių nuo prekės perdavimo ieškovei, t. y. galiojant daikto kokybės garantijai. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų vertinimu, vadovaujantis CK 6.333 straipsnio 3 dalimi, nagrinėjamoje situacijoje būtent pardavėjai (atsakovei) teko pareiga įrodyti, kad pirkėjas (ieškovė) pažeidė daikto naudojimo ar saugojimo taisykles, tačiau šios aplinkybės byloje nebuvo įrodytos. Kasaciniame skunde atsakovė nurodo, kad teismai pažeidė įrodinėjimo naštos paskirstymo taisykles, t. y. nepagrįstai netaikė CK 6.363 straipsnio 11 dalies, taip visiškai atleisdami ieškovę nuo pareigos įrodyti daikto trūkumų daikto perdavimo metu egzistavimo faktą. Teisėjų kolegija su šiuo kasacinio skundo argumentu sutinka iš dalies.
- 26. CK 6.363 straipsnio 11 dalyje įtvirtinta prezumpcija skirta vartotojo įrodinėjimo naštai dėl netinkamos kokybės prekės įsigijimo palengvinti tais atvejais, kai daikto trūkumai išryškėja per 6 mėnesius nuo daikto perdavimo pirkėjui momento. Taikant minėtą prezumpciją preziumuojama, kad vartotojui buvo perduota netinkamos kokybės prekė; paneigti šią prezumpciją turi pardavėjas. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, plėtodamas praktiką dėl minėtos prezumpcijos reikšmės šalių įrodinėjimo pareigos paskirstymui, yra nurodęs, kad vartotojas, siekdamas pasinaudoti aptariama prezumpcija, turi įrodyti tam tikrus faktus: pirma, vartotojas turi įrodyti, kad parduota prekė neatitinka atitinkamos sutarties, pavyzdžiui, ji neturi joje nurodytų savybių ar yra netinkama įprastam šios rūšies prekių naudojimui; vartotojas turi įrodyti tik neatitikimo egzistavimą, jis neturi įrodyti nei jo priežasties, nei nustatyti, kad neatitikimo kilmė susijusi su pardavėju; antra, vartotojas turi įrodyti, kad nagrinėjamas neatitikimas išaiškėjo, t. y. materialiai paaiškėjo, per šešis mėnesius nuo prekės pateikimo. Nustačius

šiuos faktus vartotojas atleidžiamas nuo įrodinėjimo, kad neatitikimas egzistavo prekės pateikimo momentu. Kita vertus, verslininkas turi pateikti įrodynų, kad neatitikimo nebuvo prekės pateikimo momentu, ir įrodyti, kad jo priežastis ar kilmė yra po šio pateikimo buvęs veikimas ar neveikimas. Jei pardavėjas negali pakankamai įrodyti, kad neatitikimo priežastis ar kilmė yra po prekės pateikimo atsiradusios aplinkybės, Direktyvos 1999/44 5 straipsnio 3 dalyje suformuluota prezumpcija leidžia vartotojui pasinaudoti šioje direktyvoje įtvirtintomis teisėmis (Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2015 m. birželio 4 d. sprendimas byloje C 497/13).

- 27. Atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo išaiškinimą, matyti, kad ieškovė nagrinėjamu atveju įrodė tik pirmąją sąlygą prezumpcijai taikyti daikto kokybės trūkumus (sofos odos defektus). Teismai nenustatė antrosios sąlygos prezumpcijai taikyti, t. y. kad daikto trūkumas išaiškėjo per 6 mėnesius nuo daikto perdavimo ieškovei momento. Kaip minėta, byloje nustatytos faktinės aplinkybės patvirtina, kad daikto (sofos) trūkumai išaiškėjo po 17 mėnesių nuo daikto perdavimo ieškovei. Tai reiškia, kad CK 6.363 straipsnio 11 dalyje įtvirtinta prezumpcija nėra taikoma vartotoja nėra atleidžiama nuo pareigos įrodyti, kad daikto kokybės trūkumai egzistavo jau daikto perdavimo metu. Kita vertus, CK 6.333 straipsnio 3 dalis nustato pardavėjo atsakomybę už daikto trūkumus, atsiradusius daikto garantijos galiojimo metu; siekdamas išvengti atsakomybės pardavėjas turi įrodyti, kad daikto trūkumai atsirado jau po daikto perdavimo pirkėjui dėl to, kad pirkėjas pažeidė daikto naudojimo ar saugojimo taisykles, arba dėl trečiųjų asmenų kaltės ar nenugalimos jėgos.
- 28. Taigi, žemesnės instancijos teismai netinkamai taikė CK 6.363 straipsnio 11 dalį ir nepagrįstai atleido ieškovę nuo pareigos įrodyti, kad jai buvo perduota netinkamos kokybės prekė. Nesant sąlygų taikyti CK 6.363 straipsnio 11 dalyje įtvirtintą prezumpciją, vartotojas turi pateikti įrodymus, patvirtinančius daikto trūkumų faktą, taip pat įrodymus, patvirtinančius, kad daikto trūkumai egzistavo jau daikto perdavimo metu. Kita vertus, kaip minėta, CK 6.333 straipsnio 3 dalis įpareigoja pardavėją įrodyti, kad daikto garantijos galiojimo metu išryškėję daikto trūkumai daikto perdavimo metu neegzistavo, o atsirado jau po daikto perdavimo pirkėjui momento dėl pastarojo kaltės. Šalių pateiktus įrodymus teismas įvertina pagal savo vidinį įsitikinimą, pagrįstą visapusišku ir objektyviu aplinkybių, kurios buvo įrodinėjamos proceso metu, išnagrinėjimu, vadovaudamasis įstatymais (CPK 185 straipsnio 1 dalis).

Dėl įrodymų vertinimo taisyklių pažeidimo

- 29. Kasaciniame skunde taip pat keliamas klausimas dėl CPK 197 straipsnio 2 dalies, įtvirtinančios oficialiojo rašytinio įrodymo sampratą bei didesnę įrodomąją galią, aiškinimo ir taikymo. Atsakovės nuomone, teismai nepagrįstai Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos 2021 m vasario 11 d. Gaminio vertinimo išvados nepripažino oficialiuoju rašytiniu įrodymu. Be to, atsakovės vertinimu, teismai nepagrįstai ignoravo nepriklausomo Vokietijos instituto 2020 m. gruodžio 31 d. odos pavyzdžio kokybės testo ataskaitą Nr. 14563 1 TL20, taip pažeisdami įrodymų vertinimo taisykles.
- 30. Rašytiniai įrodymai tai dokumentai, dalykinio ir asmeninio susirašinėjimo medžiaga, kitokie raštai, kuriuose yra duomenų apie aplinkybes, turinčias reikšmės bylai. Rašytiniai įrodymai skirstomi į oficialius ir privačius (CPK 197 straipsnio 1 dalis). Dokumentai, išduoti valstybės ir savivaldybių institucijų, patvirtinti kitų valstybės įgaliotų asmenų neviršijant jiems nustatytos kompetencijos bei laikantis atitinkamiems dokumentams keliamų formos reikalavimų, laikomi oficialiaisiais rašytiniais įrodymais ir turi didesnę įrodomąją galią. Aplinkybės, nurodytos oficialiuosiuose rašytiniuose įrodymuose, laikomos visiškai įrodytomis, iki jos bus paneigtos kitais byloje esančiais, išskyrus liudytojų parodymus, įrodymais. Draudimas panaudoti liudytojų parodymus netaikomas, jeigu tai prieštarautų sąžiningumo, teisingumo ir protingumo principams. Oficialiųjų rašytinių įrodymų įrodomojį galia įstatymais gali būti suteikta ir kitiems dokumentams (CPK 197 straipsnio 2 dalis).
- 31. Aiškindamas šią teisės normą kasacinis teismas yra nurodęs, kad rašytinis įrodymas gali būti pripažintas oficialiuoju tik esant šioms sąlygoms:

 1) jis turi būti išduotas valstybės ar savivaldybės institucijos ar kitų įstatyme išvardytų subjektų; 2) įstatyme nurodyti subjektai, išduodami oficialų dokumentą, neviršijo savo kompetencijos; 3) dokumentas atitinka teisės aktų nustatytus jo formos ir turinio reikalavimus; 4) jame pateikta informacija yra pakankama įrodinėjimo dalyką sudarančioms aplinkybėms nustatyti (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. liepos 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-306/2010; 2017 m. kovo 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-98-687/2017, 27 punktas; 2021 m. spalio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3k-3-243-943/2021, 26 punktas).
- 32. Atkreiptinas dėmesys į tai, jog tam, kad valstybės ir savivaldybių institucijos išduotame dokumente esanti informacija būtų vertinama kaip oficialusis rašytinis įrodymas, ji pirmiausia turi atitikti įrodymo sampratą, t. y. dokumente turi būti užfiksuoti su byla susiję faktiniai duomenys. Dėl šios priežasties ne bet kuri valstybės ar savivaldybės institucijos išduotame dokumente užfiksuota informacija gali būti laikoma oficialiuoju rašytiniu įrodymu. Oficialiojo rašytinio įrodymo savybė priskirtina tik tai informacijai, kurioje konstatuojamos institucijos nustatytos faktinės aplinkybės. Valstybės ar savivaldybės institucijos atliekamas teisinių santykių kvalifikavimas ir nurodomos teisinio pobūdžio išvados išreiškia tik institucijos nuomonę, kuri nėra faktinių duomenų nurodymas ir todėl neatitinka įrodymo statuso, juolab kad ši nuomonė nėra privaloma teismui, kuris nustatytoms faktinėms aplinkybėms savarankiškai pritaiko teisės normą ir kvalifikuoja teisinius santykius (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-329/2013).
- 33. Be to, oficialiajame rašytiniame įrodyme nurodytos aplinkybės nėra laikomos prejudiciniais faktais (CPK 279 straipsnio 4 dalis, 182 straipsnio 2 ir 3 punktai), kurie negali būti ginčijami, o toliau išlieka aplinkybėmis, kurios gali būti paneigtos ir kurios gali sudaryti įrodinėjimo dalyką byloje, tačiau įrodinėjimo našta tenka tai bylos šaliai, kuri siekia paneigti oficialiajame rašytiniame įrodyme nurodytas aplinkybės. Įrodinėjant priešingas aplinkybės, nei nurodyta oficialiajame rašytiniame įrodyme, kaip minėta, taikomi įrodinėjimo priemonių leistinumo apribojimai oficialiajame rašytiniame įrodyme nurodytos aplinkybės negali būti paneigtos liudytojų parodymais, išskyrus, jeigu tai prieštarautų sąžiningumo, teisingumo ir protingumo principams (CPK 197 straipsnio 2 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. spalio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-243-943/2021, 26 punktas).
- 34. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai Tarnybos 2021 m. vasario 11 d. Gaminio vertinimo išvados nelaikė oficialiuoju rašytiniu įrodymu, šį įrodymą atmetė, konstatavę, kad išvada surašyta atlikus tik dokumentinį vertinimą, realiai neapžiūrėjus ginčo objekto. Teisėjų kolegija su tokiu teismų vertinimu nesutinka Tarnybos 2021 m. vasario 11 d. Gaminio vertinimo išvada, tiek, kiek joje konstatuotos bylai reikšmingos faktinės aplinkybės, laikytina oficialiuoju rašytiniu įrodymu.
- 35. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba yra valstybės įstaiga prie Teisingumo ministerijos, įgyvendinanti valstybės politiką vartotojų teisių apsaugos srityje ir užtikrinanti vartotojų teisių apsauga (Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 1 1 straipsnio 1 dalis). Igyvendindama valstybės politiką vartotojų teisių apsaugos srityje Tarnyba prižiūri, kaip verslininkai laikosi Vartotojų teisių apsaugos įstatyme ir CK nustatytų vartotojų teisių apsaugos reikalavimų, taip pat ar rinkai tiekiami ne maisto produktai atitinka ne maisto produktų saugą, kokybę, ženklinimą nustatančių teisės aktų reikalavimus (Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 1 punktas); tarnyba ne teismo tvarka sprendžia vartotojų ir pardavėjų, paslaugų teikėjų ginčus (Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 5 punktas). Vartojimo ginčų neteisminio sprendimo subjektai privalo užtikrinti, kad fiziniai asmenys, sprendžiantys vartojimo ginčus, turėtų būtinų ekspertinių žinių ir būtų nepriklausomi ir nešališki (Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 22³ straipsnio 1 dalis).
- 36. Nagrinėjamoje byloje pateikta Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos 2021 m. vasario 11 d. Gaminio vertinimo išvada išduota valstybės institucijos, turinčios kompetenciją tikrinti į rinką tiekiamų ne maisto produktų saugą ir kokybę. Aptariama švada surašyta įgyvendinant tiesioginę Tarnybos funkciją nagrinėjant vartotojo ir pardavėjo ginčą neviršijant įstatyme nustatytų tarnybos kompetencijos ribų, be to, užtikrinant, kad išvadą surašytų nepriklausomas ir nešališkas asmuo, turintis ekspertinių žinių. Be kita ko, išvada atitinka formos ir turinio reikalavimus, o joje pateikta informacija yra pakankama įrodinėjimo dalyką byloje sudarančioms aplinkybėms nustatyti. Atsižvelgdama į tai,

kas išdėstyta, teisėjų kolegija nusprendžia, kad Tarnybos 2021 m. vasario 11 d. Gaminio vertinimo išvada laikytina oficialiuoju rašytiniu irodymu, o priešingos žemesnės instancijos teismų išvados yra nepagristos.

- 37. Be kita ko, sutiktina su kasacinio skundo argumentu, jog teismai pažeidė įrodymų vertinimo taisykles vertindami atsakovės į bylą pateiktą Vokietijos instituto 2020 m. gruodžio 31 d. odos pavyzdžio kokybės testo ataskaitą Nr. 14563 1 TL20 teismai tinkamai nemotyvavo savo išvadų dėl šio įrodymo atmetimo.
- 38. Įrodymai civilinėje byloje yra bet kokie faktiniai duomenys, kuriais remdamasis teismas įstatymų nustatyta tvarka konstatuoja, kad yra aplinkybių, pagrindžiančių šalių reikalavimus ir atsikirtimus, ir kitokių aplinkybių, turinčių reikšmės bylai teisingai išspręsti, arba kad jų nėra (CPK 177 straipsnio 1 dalis). Teismas įvertina byloje esančius įrodymus pagal vidinį savo įsitikinimą, pagrįstą visapusišku ir objektyviu aplinkybių, kurios buvo įrodinėjamos proceso metu, išnagrinėjimu, vadovaudamasis įstatymais (CPK 185 straipsnio 1 dalis). Jokie įrodymai teismui neturi iš anksto nustatytos galios, išskyrus CPK nustatytas išimtis (CPK 185 straipsnio 2 dalis).
- 39. Įrodymų vertinimas pagal CPK 185 straipsnį reiškia, jog bet kokios informacijos įrodomąją vertę nustato teismas pagal savo vidinį įsitikinimą, pagrįstą visapusišku ir objektyviu aplinkybių, kurios buvo įrodinėjamos proceso metu, išnagrinėjimu, vadovaudamasis įstatymais (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. sausio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-87-969/2017, 47 punktas). Teismas turi įvertinti ne tik kiekvieno įrodymo įrodomąją reikšmę, bet ir įrodymų visetą, ir tik iš įrodymų visumos daryti išvadas apie tam tikrų įrodinėjimo dalyku konkrečioje byloje esančių faktų buvimą ar nebuvimą (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 11 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-229-916/2017 23 punktą). Nė vienas įrodymas teismui neturi iš anksto nustatytos galios ir turi būti vertinamas kartu su kitais įrodymais (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. gegužės 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-253/2010). Vertinant kiekvieno įrodymo įrodomąją reikšmę reikia nustatyti, koks jo ryšys su įrodinėjimo dalyku, ar tas įrodymas yra leistinas, patikimas, ar nėra suklastojimo požymių, ar tinkamai buvo paskiristytos įrodinėjimo pareigos, ar nepaneigos pagal įstatymus nustatytos prezumpcijos, ar yra prejudicinių faktų (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. kovo 30 d. nutartie civilinėje byloje Nr. 3K-3-139/2010; 2012 m. lapkričio 7 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-465/2012; 2020 m. liepos 16 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-219-701/2020 55 punktą ir kt.). Teismas gali konstatuoti tam tikros aplinkybės buvimą ar nebuvimą, kai tokiai išvadai padaryti pakanka byloje esančių įrodymų; įrodymų pakankamumas byloje reiškia, kad jie tarpusavyje neprieštarauja vieni kitiems ir jų visuma leidžia padaryti pakanka byloje vir. e3K-3-64-421/2022 55 punktą; 2022 m. birželio 20 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-7-210-469/2022 44 punktą ir kt.).
- 40. Kaip minėta, atsakovė nagrinėjamoje byloje turi pareigą įrodyti, kad ieškovei perduoto daikto trūkumai neegzistavo daikto perdavimo metu, o atsirado po daikto perdavimo ieškovei dėl to, kad ieškovė pažeidė daikto naudojimo ar saugojimo taisykles, arba dėl trečiųjų asmenų kaltės ar nenugalimos jėgos. Byloje neginčijama, kad daikto perdavimo metu prie daikto buvo pridėtas daikto medžiagos pavyzdys, leidžiantis įvertinti daikto medžiagos kokybę būtent daikto perdavimo metu. Vokietijos instituto 2020 m. gruodžio 31 d. odos pavyzdžio kokybės testo ataskaita Nr. 14563 1 TL20 patvirtina, kad tirtos medžiagos kokybės trūkumų nenustatyta, o baklo oda atitinka standarto "EN ISO 11640 Oda, Bandymai spalvos atsparumui nustatyti. Spalvos atsparumas cikliniam slankiojamam trynimui (ISO 11640:2018)" reikalavimus Teisėjų kolegija pažymi, kad atmesdami aptariamą įrodymą teismai neatsižvelgė į ieškovei daikto perdavimo metu perduotos medžiagos pavyzdžio paskirtį, be to, teismai nenurodė, kodėl aptariamas įrodyma yra nepakankamas daikto kokybės atitikčiai daikto kokybės reikalavimams daikto perdavimo metu konstatuoti, be kita ko, kokie kiti byloje esantys įrodymai paneigia šiame įrodyme nustatytas aplinkybes. Iš teismų pateiktos motyvacijos nėra aišku, kodėl realią (gyvą) daikto apžiūrą teismai laikė esmine aplinkybe, turinčia reikšmės bylos baigčiai. Be kita ko, tokios teismų išvados yra prieštaringos, nes teismai, esmine aplinkybe dėl parduoto baldo atitikties kokybės reikalavimams jo pardavimo metu pripažindami tai, kad jis nebuvo apžiūrėtas nei Tamybos, nei Vokietijos instituto, nebelaikė tokios apžiūros fakto esminiu, spręsdami dėl parduoto daikto trūkumų tik pagal ieškovės pateiktas fotonuotraukas, atmesdami atsakovės poziciją dėl daikto naudojimo sąlygų pažeidimo. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad nagrinėjamu atveju buvo nukrypta nuo įrodymų vertinimo taisyklių, t. y. teismų išvados nepakankamai motyvuotos, neatsižvelgta į įrodymų pakankamumo taisykles, nesivadovauta byloje esančių įrodymų visuma.

Dėl bylos procesinės baigties

- 41. Nustačiusi, kad apskųsta apeliacinės instancijos teismo nutartis priimta netinkamai paskirsčius šalių įrodinėjimo naštą ir pažeidus įrodymų vertinimo taisykles, teisėjų kolegija nusprendžia, kad nagrinėjamu atveju egzistuoja pagrindas panaikinti apeliacinės instancijos teismo nutartį ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos teismu (CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punktas, 359 straipsnio 3 dalis).
- 42. Teisėjų kolegija pažymi, kad nagrinėjant bylą iš naujo visų pirma turi būti nustatyta, ar parduoto daikto trūkumai egzistavo daikto perdavimo pirkėjai metu. Ši aplinkybė nustatytina vartotojai (ieškovei) teikiant įrodymus, pagrindžiančius daikto trūkumų egzistavimo faktą daikto perdavimo metu ir (arba) 6 mėnesius po daikto perdavimo, o pardavėjai įrodinėjant priešingas aplinkybės daikto trūkumų atsiradimą išimtinai po daikto perdavimo ieškovei dėl to, kad ieškovė pažeidė daikto naudojimo ar saugojimo taisykles, arba dėl trečiųjų asmenų kaltės ar nenugalimos jėgos. Be kita ko, byloje surinkti įrodymai turi būti įvertinti visapusiškai, turi būti nustatyta kiekvieno įrodymo įrodomoji reikšmė ir atsižvelgiama į byloje esančių įrodymų visumą, motyvuojant, kodėl nagrinėjamoje byloje esantys įrodymai laikytini pakankamais ir (ar) nepakankamais atitinkamiems faktams konstatuoti.
- 43. Kasaciniam teismui nutarus perduoti bylą nagrinėti iš naujo apeliacinės instancijos teismui, šalių turėtų bylinėjimosi išlaidų paskirstymo klausimas paliktinas spręsti apeliacinės instancijos teismui (CPK 93, 96, 98 straipsniai). Pažymėtina, kad kasacinis teismas nepatyrė išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. gruodžio 14 d. nutartį panaikinti ir bylą perduoti Vilniaus apygardos teismui nagrinėti iš naujo.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjos Goda Ambrasaitė-Balynienė

Egidija Tamošiūnienė